

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 7P/11/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3820201187
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Danka Lauková
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2020:3820201187.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudcom JUDr. Dankou Laukovou vo veci starostlivosti o maloletú N. M., nar. X.X.XXXX, v konaní zastúpená Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, dieťa rodičov: matka V. M., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom V. S., otec - neuvedený, za účasti Centra pre deti a rodiny Prievidza, ul. Š. Závodníka č. 494/24, Prievidza, o nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Nad maloletou N., nar. X.X.XXXX, n a r i a d ť u j e ústavnú starostlivosť.

II. U r č u j e , že nariadená ústavná starostlivosť nad maloletou N., nar. X.X.XXXX, sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny Prievidza, Š. Závodníka č. 494/24, Prievidza.

III. Matka V. M., nar. XX.X.XXXX, je p o v i n n á prispievať na výživu maloletej N., nar. X.X.XXXX, výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona, mesačne vždy vopred, najneskôr do 28. dňa kalendárneho mesiaca, na účet Centra pre deti a rodiny Prievidza, Š. Závodníka č. 494/24, Prievidza, s účinnosťou od 19.3.2020.

IV. Zameškané výživné za obdobie od 19.3.2020 do 31.5.2020 vo výške 77,37 eur p o v o ľ u j e matke V. M., nar. XX.X.XXXX, splácať v mesačných splátkach po 10 eur spolu s bežným výživným, s účinnosťou od mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti tohto rozsudku až do zaplatenia s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

V. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ (Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, ul. Šumperská č. 1, Prievidza) návrhom zo dňa 17.3.2020 domáhal sa, aby súd neodkladným opatrením nariadil, aby maloletá N., nar. X.X.XXXX bola ponechaná v starostlivosti Centra pre deti a rodiny Prievidza, ul. Š. Závodníka č. 494/24, Prievidza.

2. Návrh odôvodnil tým, že spisovú dokumentáciu maloletej N. vedie od 1.3.2019, kedy ho telefonicky kontaktovala pracovníčka novorodeneckého oddelenia Nemocnice s poliklinikou Prievidza, so sídlom v Bojniciach a oznámila, že na oddelenie bol privezený rýchlou zdravotníckou službou novorodeneč, ktorého matka porodila na schodišti bytového domu v Prievidzi. Okresný súd Prievidza uznesením č. k. 4P 12/2019-11 zo dňa 19.3.2019 nariadil neodkladným opatrením, aby maloletá bola odovzdaná a dočasne umiestnená do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Prievidza, ul. Š. Závodníka č. 494/24, Prievidza. Okresný súd Prievidza následne uznesením č. k. 4P 12/2019-66 zo dňa 1.8.2019 dočasne odňal maloletú N. z osobnej starostlivosti matky a nariadil jej pobyt v Centre pre deti a rodiny Prievidza, ul. Š. Závodníka č. 494/24, Prievidza, na dobu 6 mesiacov na účely zabezpečenia odbornej pomoci alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov pre maloletú a ďalej zrušil neodkladné

opatrenie, nariadené uznesením Okresného súdu Prievidza č. k. 4P 12/2019-11 zo dňa 19.3.2019. Počas trvania výchovného opatrenia, úrad úzko spolupracoval s Centrom pre deti a rodiny Prievidza, ul. Š. Závodníka č. 494/24, Prievidza, vykonával osobné stretnutia s maloletou Natašou a s jej matkou. Dňa 20.1.2020 vykonal v uvedenom centre opakované stretnutie, na ktoré sa mala dostaviť aj matka dieťaťa. Napriek prísľubom sa bez dôvodného ospravedlnenia stretnutia, nezúčastnila. Počas osobného pohovoru sociálna pracovníčka centra sa vyjadrila, že matka sa na maloletú Natašu informuje telefonickou formou, naposledy dňa 17.1.2020. V zariadení ju však navštevuje veľmi nepravidelne. V osobnom kontakte s ňou bola naposledy dňa 15.11.2019. Podľa vyjadrenia sociálnej pracovníčky Centra pre deti a rodiny Prievidza, ul. Š. Závodníka č. 494/24, Prievidza, maloletá spočiatku na matku reagovala plačom. Matka ju však dokázala upokojiť a v čase návštevy sa o ňu postarať a zabaviť ju. Viackrát sa stalo, že matka na dohodnutý termín návštevy neprišla, vopred sa však ospravedlnila. Ďalej sociálna pracovníčka centra uviedla, že disponuje informáciou od matky, že doposiaľ si nedokázala upraviť svoje pomery tak, aby mohla zabezpečovať starostlivosť maloletej. Podľa vyjadrenia sociálnej pracovníčky, matka v súčasnej dobe vedie nezodpovedný spôsob života, pracuje v nočnom klube ako spoločníčka, kde aj býva. Matka doposiaľ ani ich úradu (Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza) žiadnym spôsobom nepreukázala, že nie je užívateľkou psychotropných látok, a ani či vyhľadala pomoc odborníkov. Dňa 20.3.2020 uplynie lehota uloženého výchovného opatrenia a maloletá Nataša by sa mala vrátiť do prostredia, v ktorom matka aktuálne žije. Zdravý psychický a fyzický vývin dieťaťa je tak ohrozený, pretože matka vedie nezodpovedný spôsob života. Záujem zabezpečovať starostlivosť maloletej, neprejavila žiadna osoba z rodiny a ani blízkych príbuzných.

3. Okresný súd Prievidza uznesením č. k. 7P 11/2020-16 zo dňa 19.3.2020, neodkladným opatrením nariadil, aby maloletá Nataša bola dočasne ponechaná v starostlivosti Centra pre deti a rodiny Prievidza, ul. Š. Závodníka č. 494/24, Prievidza, a začal bez návrhu konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti nad dieťaťom.

4. Matka dieťaťa sa k návrhu nevyjadrila. Na určený termín pojednávania sa nedostavila. Doručenie mala riadne vykázané. Neprítomnosť neospravedlnila. Súd vec prejednal a rozhodol v jej neprítomnosti.

5. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s pripojeným spisom, s rozhodnutím Okresného súdu Prievidza č. k. 4P 57/2018-71 zo dňa 28.2.2019, č. k. 3T 12/2018-72 zo dňa 2.2.2018, č. k. 0T 77/2019-53 zo dňa 21.6.2019, so správou Centra pre deti a rodiny Prievidza, ul. Š. Závodníka č. 494/24, Prievidza zo dňa 21.1.2020, zo dňa 17.3.2020, zo dňa 24.4.2020, s odpoveďou na lustráciu v registri Sociálnej poisťovne, s výpisom z Centrálnnej evidencie správnych deliktov a priestupkov, s prehľadom voľných pracovných miest, s vyjadrením Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza zo dňa 25.3.2020 a zo dňa 20.5.2020, Okresného dopravného inšpektorátu Prievidza, Okresného úradu Prievidza, katastrálny odbor.

6. Z vykonaného dokazovania súd zistil nasledujúci skutkový stav:

7. Okresný súd Prievidza uznesením č. k. 4P 12/2019-66 zo dňa 1.8.2019 dočasne odňal maloletú N. z osobnej starostlivosti matky a nariadil jej pobyt v zariadení, a to v Centre pre deti a rodiny Prievidza, ul. Š. Závodníka č. 494/24, Prievidza, na dobu 6 mesiacov na účely zabezpečenia odbornej pomoci alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov dieťaťa. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že matka k svojmu tehotenstvu pristupovala nezodpovedne a v čase narodenia dieťaťa, mala pozitívny test na prítomnosť návykových a psychotropných látok. S maloletou Natašou nemala kde bývať a bola bez peňažných prostriedkov. Výchova a zdravý fyzický a psychický vývin maloletej, boli vážne ohrozené.

8. Zo správy Centra pre deti a rodiny Prievidza, ul. Š. Závodníka č. 494/24, Prievidza zo dňa 21.1.2020, zo dňa 17.3.2020 a zo dňa 24.4.2020 vyplýva, že maloletá N. má dobre vyvinuté zručnosti, z prenatálneho hľadiska napreduje, je ohybná, pohyblivá a aktívna, je zdravá. Matka sa na maloletú informuje sporadicky. V zariadení ju navštívila naposledy dňa 15.11.2019. Na dohodnutú návštevu dňa 21.1.2020, dňa 31.1.2020, dňa 28.2.2020, sa nedostavila. Podľa jej vyjadrení vlastné bývanie si nezabezpečila. Naďalej pracuje v nočnom klube Chimera, na Bojníckej ceste Prievidza, kde aj býva. Podľa ich informácií zdržiava sa aj u rôznych neznámych mužov.

9. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza zo dňa 20.5.2020 vyplýva, že matka s ich úradom nespupracuje, ale od Centra pre deti a rodiny Prievidza, ul. Š. Závodníka č. 494/24, Prievidza

majú informácie s obsahom takým, že matka ich telefonicky kontaktovala v mesiaci apríli 2020, pričom sa vyjadrila, že v jej pomeroch sa nič nezmenilo, doposiaľ si ich nedokázala upraviť tak, aby mohla zabezpečovať starostlivosť o maloletú N..

10. Na určenom termíne pojednávania zástupca Centra pre deti a rodiny Prievidza, ul. Š. Závodníka č. 494/24, Prievidza sa pridrižoval predložených písomných správ. Uviedol, že dôkazy o tom, či matka užíva návykové a psychotropné látky, nemajú. Naposledy s ňou boli v telefonickom kontakte dňa 8.6.2020, pričom uviedla, že sa naďalej zdržiava v nočnom klube.

11. Na určenom termíne pojednávania kolízny opatrovník uviedol, že maloletú N. boli v Centre pre deti a rodiny Prievidza, ul. Š. Závodníka č. 494/24, Prievidza navštíviť starí rodičia maloletej P. M., nar. X.X.XXXX a maloletej P. M., nar. X.X.XXXX, ktorí sú rodičmi jej bývalého partnera, ktorí však vzhľadom na svoj vek nesúhlasia, aby maloletá N. bola zverená do ich náhradnej osobnej starostlivosti. Z tohto dôvodu (vyššieho veku starých rodičov) maloletá P. a P. boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti sestry otca detí, a to V.j (rozsudkom Okresného súdu Prievidza č. k. 4P 57/2018-71 zo dňa 28.2.2019). Kolízny opatrovník uviedol, že v rodine nie je osoba, ktorej by dieťa mohlo byť zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

12. Trestným rozkazom Okresného súdu Prievidza č. k. OT 77/2019-53 zo dňa 21.6.2019 bola matka uznaná vinnou z prečinu útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a) Trestného zákona.

13. Z Centrálnej evidencie správnych deliktov a priestupkov vyplýva, že matka sa dňa 28.8.2019 pod vplyvom alkoholu dopustila priestupku, za čo jej v konaní vedenom na Okresnom úrade, Odbor všeobecnej vnútornej správy Prievidza č. OU-PD-OVVS-2019/024457 a č. OU-PD-OVVS-2019/024458, bolo uložené pokarhanie.

14. Podľa § 41 ods. 4 veta druhá Ústavy Slovenskej republiky, práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona.

15. Podľa čl. 5 písm. b) Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú.

16. Podľa § 54 ods. 2 písm. b) Zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti ak rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka.

17. Ústavná starostlivosť je osobitnou formou štátom sprostredkovanej a zabezpečovanej náhradnej starostlivosti o maloleté dieťa, ktorá nahrádza osobnú starostlivosť rodičov v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Nariadiť ústavnú starostlivosť je možné za predpokladu, ak nemožno maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Ide o výnimočné opatrenie, súd musí starostlivo zvažovať, či výchova dieťaťa je tak vážne ohrozená alebo narušená, že je potrebné nariadením ústavnej starostlivosti zasiahnuť do života dieťaťa.

18. Z výsledkov vykonaného dokazovania vyplýva, že sú splnené zákonom stanovené predpoklady pre nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletou N.

19. Od nariadenia výchovného opatrenia rozhodnutím Okresného súdu Prievidza č. k. 4P 12/2019-66 zo dňa 1.8.2019, si matka neupravila svoje životné podmienky. Žiadne trvalé bývanie k dispozícii, nemá. Pracuje v nočnom klube, v ktorom prebýva alebo sa zdržiava u rôznych mužov. Počas účinnosti nariadeného výchovného opatrenia nepreukázala, že už neužíva návykové a psychotropné látky. Na vopred dohodnuté návštevy do Centra pre deti a rodiny Prievidza, ul. Š. Závodníka č. 494/24, Prievidza, sa opakovane nedostavila (naposledy dňa 21.1.2020, dňa 31.1.2020, dňa 28.2.2020). V osobnom kontakte s maloletou N. bola naposledy dňa 15.11.2019. Spôsobom svojho života nedáva záruku, že je schopná prebrať osobnú starostlivosť o maloletú. Prostredie, v ktorom býva a súčasne pracuje ako spoločníčka, nie je bezpečné a stabilné. Nie je v ňom spôsobilá, riadne zabezpečovať starostlivosť. V takomto prostredí je výchova maloletej vážne ohrozená. Do jej života je nevyhnutné zasiahnuť nariadením ústavnej starostlivosti. Záujem maloletej N. vyžaduje, aby jej ďalšia starostlivosť

bola zabezpečovaná touto formou náhradnej starostlivosti. V blízkej rodine nie je osoba, ktorá by bola ochotná a spôsobilá sa o ňu starať.

20. Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

21. V období, kým bude trvať ústavná starostlivosť vyživovacia povinnosť matky k dieťaťu nezaniká. Keďže je vylúčené, aby si ju plnila vo forme osobnej starostlivosti, súd rozhodol o jej povinnosti platiť výživné.

22. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

23. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

24. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

25. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

26. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

27. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

28. Konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi na strane výživou oprávneného dieťaťa a tiež na strane povinného rodiča. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho odôvodnené potreby, s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča. Medzi odôvodnené potreby dieťaťa patrí výživa vo vlastnom zmysle slova, hmotné potreby ako je oblečenie, obuv, náklady na bývanie, hygienické a kozmetické potreby, rozvoj záujmov.

29. Povinnosť plniť si vyživovaciu povinnosť k dieťaťu je základnou povinnosťou rodiča.

30. Náklady na úhradu odôvodnených potrieb maloletej Nataši pozostávajú najmä zo zabezpečovania stravy, oblečenia, obuvi, hygienických a kozmetických potrieb, hračiek na rozvíjanie motorických schopností.

31. Procesným dokazovaním súd zisťoval, v akej výške je matka schopná platiť na maloletú Natašu výživné.

32. Z ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine vyplýva princíp potenciality príjmov ako inštitútu, ktorý ochraňuje záujmy oprávneného. Súd je povinný hodnotiť nielen reálne dané pomery povinného, ale aj tie, ktoré by mohli za určitých okolností existovať. Na tento účel bola do nášho právneho poriadku zavedená zásada potenciality príjmov, ktorá má prednosť pred princípom fakticity.

33. Z odpovede na lustráciu v registri Sociálnej poisťovne a z vyjadrenia Sociálnej poisťovne, pobočka Prievidza vyplýva, že matka je na základe uzavretej dohody o pracovnej činnosti, evidovaná ako zamestnanec u zamestnávateľa V.. V. C.. Jej priemerný vymeriavací základ predstavuje 70,75 eur brutto. Z tejto sumy matka nemôže byť schopná uspokojiť ani základné svoje odôvodnené potreby. Z prehľadu voľných pracovných miest pritom vyplýva, že zamestnávateľia uchádzačom o zamestnanie ponúkajú voľné pracovné miesta. Matka v konaní nepreukazovala dôvody, pre ktoré si nezabezpečuje iné pracovné miesto s vyšším príjmom. Zamestnávateľia pritom ponúkajú voľné pracovné miesta aj uchádzačom o zamestnanie s dosiahnutým základným vzdelaním, s nižším stredným odborným vzdelaním, a to operátor výroby (práca vhodná aj pre ženy) so mzdou 525,- eur (č. l. 52) mesačne brutto. Ak by matka pri hľadaní iného pracovného miesta bola aktívna, z uvedenej sumy by bola schopná platiť si náklady najmä na bývanie (napr. v prenajatom bytovom priestore), stravu a platiť výživné na maloletú N.. Keďže však má ďalšie dve vyživovacie povinnosti, a to k maloletej P. a P. (rozhodnutím Okresného súdu Prievidza č. k. 4P 57/2018-71 zo dňa 28.2.2019 bola zaviazaná na každé z týchto detí platiť výživné 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa), súd ju zaviazal platiť na jej výživu výživné 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa. Matka je nemajetná.

34. Vyživovaciu povinnosť súd určil s účinnosťou od 19.3.2020, t. j. od doby, kedy maloletá v rámci tohto konania bola dočasne zverená do režimového zariadenia. Povinnosť platiť výživné súd určil na účet zariadenia, do ktorého ústavnej starostlivosti bolo dieťa zverené.

35. Matke z dôvodu neplnenia vyživovacej povinnosti, vzniklo zameškané výživné od 19.3.2020 do 31.5.2020 vo výške 77,37 eur (za alikvotnú časť mesiaca marec 2020: 19,81 eur, za apríl 28,78 eur, za máj 28,78 eur), na zaplatenie ktorého jej súd povolil splátky po 10,- eur mesačne s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prievidza, písomne, v dvoch vyhotoveniach. O odvolaní rozhoduje Krajský súd Trenčín.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), odvolanie musí byť podpísané.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie ďalej možno odôvodniť skutočnosťami uvedenými v § 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku a v § 62 Civilného mimosporového poriadku.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu (zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti).